

INITIATIV 7.6: Bedre plads til cykel og barnevogn i bus og tog

Fremsat af: Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti - SF

Formål og indhold:

Siden 2022 har det været gratis at medtage cykler i Movias busser og lokaltog. Det har ført til langt flere, som ønsker at medtage cykel oveni det antal, der allerede medtager barnevogn. Kapaciteten er dog ikke fulgt med – ud over på enkelte kommunale linjer i København.

SF og Radikale Venstre ønsker derfor at udvide det flexareal, som i dag er beregnet til medtagne cykler og barnevogne i bus og lokaltog.

Vi mener, at der er gode argumenter for både et forsøg og en komplet udrulning. Det taler for et forsøg på enkelte linjer, at omkostningen er mindre – til gengæld taler det imod, at muligheden ikke foreligger på alle rejser for den enkelte passager, hvorfor effekten må være mindre. Det taler ydermere for et forsøg på lokaltog, at materiellet står foran en udskiftning med batteritog.

Vi ønsker derfor en konsekvensberegning (i form af forventet passagerøkonomi) på både et forsøg (med fx én buslinje og én lokaltogslinje) og en komplet udrulning over en årrække.

Administrationens bemærkninger:

I dag er det gratis at medtage cykel i alle regionens busser og lokaltog. Dog er det ikke tilladt at medbringe cyklen i S-busserne i tidsrummene 07.00-09.00 og 15.30-17.30 på hverdage pga. mange passagerer. Reglen vil stadig være gældende ved udvidede flexarealer. Der er plads til to cykler i de regionale busser, tre cykler i togene på Nærumbanen og 10 cykler i regionens øvrige lokaltog.

Udvidede flexarealer giver bedre mulighed for at medbringe cykler, barnevogne og kørestole i busserne, samt giver flere ståpladser og dermed mulighed for at medbringe flere passagerer. Det er usikkert, om der vil være en lignende passagerfremgang i busserne, som er set i forbindelse med udvidelsen af flexareal i S-tog og Lokaltog, hvor passagererne rejser kortere og tættere på deres destination. Der er meget begrænset data for effekten af gratis cykelmedtagning i busserne, da der ikke længere sælges cykelbilletter, og da det automatiske tælleudstyr i busserne ikke kan registrere cykler.

Ved at udvide flexarealerne til det dobbelte reduceres antallet af siddepladser i busserne med 6-8, hvilket er til personer med fortrinsret grundet nedsat bevægelse (fx ældre og gravide). Det forventes, at en reduktion i antallet af siddepladser vil medføre, at flere passagerer vil skulle stå op i myldretiden.

Movias bestyrelse har besluttet at standardisere alle Movias busser med henblik på at opnå større driftsbesparelser. Særkrav til busserne som f.eks. udvidede flexarealer vil medføre mindre fleksibilitet i kontrakterne og bryde med beslutningen i Movias bestyrelse. Det kan medføre, at operatørerne får sværere ved at dele reservebusser imellem buslinjer og kontraktpakker, hvilket kan medføre højere priser på fremtidige udbud. Administrationen vil gå i dialog med Movia om mulighederne for at indføre udvidede flexarealer, men vurderer, at Movias bestyrelse højest sandsynligt vil skulle involveres.

En udvidelse af flexarealerne vil kræve omkostninger til ombygning af busserne. Baseret på erfaringer fra tidligere ombygning af busser i Gulborgssund Kommune, koster det ca. 115.000 kr. pr. bus. Regionen har i alt 188 driftsbusser på tværs af regionens buslinjer. En fuld ombygning af alle busser vil koste ca. 21,6 mio. kr. Sæderne vil højest sandsynligt skulle reetableres igen såfremt regionen reducerer antallet af driftsbusser, og busserne skal afhændes.

Udvidelse af flexarealer kan testes som forsøg i mindre omfang. En mulighed er buslinjerne 310R og 320R, hvor Movia vurderer, at en reduktion af antallet af sæder vil have begrænset effekt på antallet af passagerer, der skal stå op pga. passagerbelægningen i busserne. Begge buslinjer har en direkte linjeføring, der servicerer et relativt stort opland. 310R og 320R betjenes af samlet 8 driftsbusser. En ombygning af de to buslinjer estimeres at koste ca. 920.000 kr.

En mulighed er også at afsætte midler til en analyse, der skal forbedre datagrundlaget for effekterne af gratis cykelmedtagning i busserne, samt se på erfaringer og effekter ved udvidede flexarealer, som der er enkelte erfaringer med på tværs af landet. Bl.a. har NT indført udvidede flexarealer i bybusserne omkring Aalborg. Analysen kan også inkludere fysiske tællinger i busser og ved stoppesteder, samt spørgeskemaundersøgelser blandt passagererne. En analyse vurderes at koste ca. 0,5 mio. kr. og kan gennemføres inden budgetforhandlingerne i 2026.

I 2011 besluttede regionsrådet at gøre et forsøg med gratis cykelmedtagning i lokalbanerne permanent, og at yde et investeringstilskud til ombygning af togene, så disse nu har plads til flere cykler. Trods ombygningen kan der stadig opleves pladsmangel i togene, særligt i weekenderne i sommermånederne, hvor mange rejser til stranden og i sommerhus. Pladsmanglen forventes løst, når driften på lokalbanerne udvides den 29. juni 2025, og køreplanen ændres fra timedrift til halvtimesdrift i dagtimerne på lørdage, søndage og helligdage. Denne driftsudvidelse blev besluttet i forbindelse med budgetaftalen for 2025.

Konsekvenser:

Økonomi for forsøg med udvidelse af flexareal

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Etableringsudgifter				
Løn				
Øvrig drift	1,0			
Udgifter i alt	1,0			

Økonomi for analyse af effekten ved udvidelse af flexareal

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Etableringsudgifter				
Løn				
Øvrig drift	0,5			
Udgifter i alt	0,5			

Personale (antal)	2026	2027	2028	2029
Årsværk				

Evt. uddybende beskrivelse: De økonomiske konsekvenser tager udgangspunkt i forsøg med udvidede flexarealer på buslinjer 310R og 320R. Udgifterne dækker ombygning af de 8 driftsbusser, som betjener de to buslinjer.

Finansiering:

Sundhedskassen	
Den regionale udviklingskasse	X
Det sociale område	

Første tekstudkast til budgetaftalen:

Gratis cykelmedtagning og udvidede flexarealer har været en stor passagersucces i S-tog og Lokaltog. Det er nu også gratis at medtage cyklen i de regionale busser, men der er begrænset plads i busserne. Derfor ønsker regionen at teste potentialet for cykelmedtagning ved at udvide flexarealerne i buslinjerne 310R og 320R, så der vil være plads til dobbelt så mange cykler, barnevogne og kørestole. Til forsøget er afsat 1,0 mio. kr. i 2026.